

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜKLERİ DÖNER SERMAYE İŞLETMELERİ 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	34
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKİ VE TEKNİK ÖĞRETİM OKULLARI DÖNER SERMAYE İŞLETMELERİ 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	40
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETMENEVİ VE AKŞAM SANAT OKULLARI 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	49

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	8
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	11
7.	DENETİM BULGULARI.....	11
8.	EKLER.....	33

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: 2022 Yılı Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması	4
Tablo 2: Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırması	5
Tablo 3: Faaliyet Sonuçları Tablosu	5

KISALTMALAR

- BİLSEM:** Bilim ve Sanat Merkezi
- BKMYBS:** Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilgi Sistemi
- EBA:** Eğitim Bilişim Ağı
- EKAP:** Elektronik Kamu Alımları Platformu
- EPDK:** Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
- KBS:** Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi
- KHK:** Kanun Hükmünde Kararname
- MEB:** Milli Eğitim Bakanlığı
- MEBBİS:** Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemi
- MEBCBS:** Milli Eğitim Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemi
- MYS:** Muhasebe Yönetim Sistemi
- OSB:** Organize Sanayi Bölgesi
- PİGEP:** Pansiyonları İyileştirme ve Geliştirme Projesi
- TCMB:** Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
- TYP:** Toplum Yararına Program
- YİKOB:** Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Bakanlığın Kullanımındaki Taşınmazların Muhasebeleştirilmesinde Eksiklikler Bulunması
2. Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarına Yaptırılan Yeni Bina İnşaatlarına İlişkin Harcamaların Muhasebeleştirilmesinde Eksiklikler Bulunması
3. Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında Yersiz Bekletilen Tutarların Bulunması
4. Proje Özel Hesabında Kayıtlı Tutarların Değerlemeye Tabi Tutulmaması Nedeniyle Banka Hesaplarındaki Tutarlarla Uyumlu Olmaması

B. Diğer Bulgular

1. Bakanlığın Ortaöğretim Kurumlarına Bağlı Pansiyonlu Okullarının İşleyişi ve Yönetimi ile Bütçe ve Harcama Süreçlerine İlişkin Aksaklıklar Bulunması
2. Pansiyon Gelirlerinin Ön Muhasebe Kaydının Yapılmaması, Gelirlerin Tahsili ve Muhasebe Birimine İntikal Ettirilmesine İlişkin Süreçlerin Mevzuatta Öngörülen Şekilde Yürütülmemesi ve Bu Hususlarda Uygulama Birliği Olmaması
3. Bilim ve Sanat Merkezi Öğrenci Tanılama Sürecinde Görev Alan Yönetici ve Öğretmenlere Ek Ders Ücreti Ödenmesinde Uygulama Birliğinin Sağlanamaması
4. Taşınır Varlık İşlemlerine İlişkin Mevzuat Düzenlemelerine Uyulmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Milli Eğitim Bakanlığı görevlerini 10.07.2018 tarihli 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 301'inci ve müteakip maddelerinde yer alan hükümler çerçevesinde sürdürmektedir.

Söz konusu Kararname'ye göre Bakanlığın başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

- Okul öncesi, ilk ve orta öğretim çağındaki öğrencileri bedenî, zihnî, ahlaki, manevî, sosyal ve kültürel nitelikler yönünden geliştiren ve insan haklarına dayalı toplum yapısının ve küresel düzeyde rekabet gücüne sahip ekonomik sistemin gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatarak geleceğe hazırlayan eğitim ve öğretim programlarını tasarlamak, uygulamak, güncellemek; öğretmen ve öğrencilerin eğitim ve öğretim hizmetlerini bu çerçevede yürütmek ve denetlemek,

- Eğitim ve öğretimin her kademesi için ulusal politika ve stratejileri belirlemek, uygulamak, uygulanmasını izlemek ve denetlemek, ortaya çıkan yeni hizmet modellerine göre güncelleyerek geliştirmek,

- Eğitim sistemini yeniliklere açık, dinamik, ekonomik ve toplumsal gelişimin gerekleriyle uyumlu biçimde güncel teknik ve modeller ışığında tasarlamak ve geliştirmek,

- Eğitime erişimi kolaylaştıran, her vatandaşın eğitim fırsat ve imkânlarından eşit derecede yararlanabilmesini teminat altına alan politika ve stratejiler geliştirmek, uygulamak, uygulanmasını izlemek ve koordine etmek,

- Kız öğrencilerin, engellilerin ve toplumun özel ilgi bekleyen diğer kesimlerinin eğitime katılımını yaygınlaştıracak politika ve stratejiler geliştirmek, uygulamak ve uygulanmasını koordine etmek,

- Özel yetenek sahibi kişilerin bu niteliklerini koruyucu ve geliştirici özel eğitim ve öğretim programlarını tasarlamak, uygulamak ve uygulanmasını koordine etmek,

- Yükseköğretim kurumları dışındaki eğitim ve öğretim kurumlarını açmak, açılmasına izin vermek ve denetlemek,

- Yurt dışında çalışan veya ikamet eden Türk vatandaşlarının eğitim ve öğretim alanındaki ihtiyaç ve sorunlarına yönelik çalışmaları ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içinde yürütmek,

- Yükseköğretim dışında kalan ve diğer kurum ve kuruluşlarca açılan örgün ve yaygın

eğitim ve öğretim kurumlarının denklik derecelerini belirlemek, program ve düzenlemelerini hazırlamak,

- Yükseköğretimin millî eğitim politikası bütünlüğü içinde yürütülmesini sağlamak için, 4.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile Bakanlığa verilmiş olan görev ve sorumlulukları yerine getirmek.

Bakanlığa ayrıca farklı kanunlar ile verilmiş olan çok sayıda görev, yetki ve sorumluluk bulunmaktadır. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda örgün ve yaygın eğitim, 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nda çırak, kalfa ve ustalık eğitimlerinden okullarda verilecek mesleki eğitimler; 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nda ilköğretim, 3423 sayılı Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Mesleki ve Teknik Öğretim Okulları Döner Sermayesi Hakkında Kanun'da okullarda açılacak döner sermayeler ve uygulamalı mesleki eğitim, 6721 sayılı Türkiye Maarif Vakfı Kanunu'nda yurtdışında örgün ve yaygın eğitim hizmetleri, 2133 sayılı Devlet Kitapları Mütedavil Sermayesi Hakkında Kanun'da ders kitapları basım ve dağıtımı, 2684 sayılı İlköğretim ve Ortaöğretimde Parasız Yatılı veya Burslu Öğrenci Okutma ve Bunlara Yapılacak Sosyal Yardımlara İlişkin Kanun ve 3580 sayılı Öğretmen ve Eğitim Uzmanı Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarında Parasız Yatılı veya Burslu Öğrenci Okutma ve Bunlara Yapılacak Sosyal Yardımlara İlişkin Kanun'da yatılı ve burslu okutulacak öğrenciler, 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun'da yurtdışında burslu okutulacak öğrenciler, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda yükseköğretimin yapı ve işleyişi, 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de özel eğitim gerektiren bireylerin eğitimi hakkında düzenlemeler yapılarak Bakanlığa bu alanlara ilişkin çeşitli yetki ve sorumluluklar verilmiştir. Bunlar dışında farklı düzenlemelerle Bakanlığa verilmiş olan görevler de bulunmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Bakanlık merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatı olmak üzere geniş bir örgütsel yapıya sahiptir. Milli Eğitim Bakanlığı merkez teşkilatı 23 birimden oluşmaktadır. Bu birimler şunlardır:

- Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
- Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği
- Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü

- Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Din Öğretimi Genel Müdürlüğü
- Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü
- Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- İç Denetim Birimi Başkanlığı
- İnşaat ve Emlak Genel Müdürlüğü
- Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü
- Ortaöğretim Genel Müdürlüğü
- Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü
- Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Özel Kalem Müdürlüğü
- Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü
- Personel Genel Müdürlüğü
- Strateji Geliştirme Başkanlığı
- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
- Teftiş Kurulu Başkanlığı
- Temel Eğitim Genel Müdürlüğü
- Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
- Yükseköğretim ve Yurtdışı Eğitim Genel Müdürlüğü

Taşra teşkilatı, illerde il millî eğitim müdürlükleri, ilçelerde ise ilçe millî eğitim müdürlükleri şeklinde olmak üzere 81 il ve 922 ilçede örgütlenmiştir. Bakanlığa bağlı okul ve kurumlar il ve ilçe millî eğitim müdürlüklerine bağlı olarak faaliyet göstermektedir.

Türk kültürünün yurt dışında tanıtılması, yayılması ve korunmasına dair eğitim ve öğretim hizmetlerini düzenlemek üzere 63 ülkede yurt dışı teşkilatı oluşturulmuştur.

Bakanlık bünyesinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olarak istihdam edilen kadrolu ve sözleşmeli personel çalıştırılmaktadır. Ayrıca Bakanlığa bağlı döner sermayeli kuruluşlarda 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olarak istihdam edilen işçi statüsündeki personel bulunmaktadır. Kadrolu ve sözleşmeli personel olarak eğitim-öğretim hizmetleri sınıfında 1.009.242, genel idare hizmetleri sınıfında 42.002, yardımcı hizmetler sınıfında 27.466, teknik hizmetler sınıfında 5.590, sağlık hizmetleri sınıfında 526, avukatlık hizmetleri sınıfında 308 ve diğer statülerde 7.962 olmak üzere toplamda 1.093.096 personel istihdam edilmektedir.

1.3. Mali Yapı

Milli Eğitim Bakanlığı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli I sayılı Cetvelde yer alan genel bütçeli idarelerden olup, temel faaliyetlerini merkezi yönetim bütçe kanunlarıyla verilen ödeneklerle gerçekleştirmektedir.

2022 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Milli Eğitim Bakanlığına 189.010.851.000TL ödenek tahsis edilmiş olup, bu tutar merkezi yönetim bütçesinin %10,79'ine tekabül etmektedir. Bakanlığın 2022 mali yılı başlangıç bütçesine yıl içinde eklenen 95.517.552.221,07 TL ödenek ile yılsonu bütçesi 284.528.403.221,07 TL olmuştur. Bununla birlikte yılsonu bütçesinin 283.681.305.021,22 TL'si harcanmıştır.

Bütçe Giderleri ve Ödenekler tablosuna göre 2022 yılı bütçe giderleri ve ödenek kullanımı aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 1: 2022 Yılı Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması

Ekonomik Kod	2022 Başlangıç Ödeneği (TL)	2022 Revize Ödeneği (TL)	31.12.2022 İtibarıyla Harcama (TL)	Gerçekleşme Oranı
01 Personel Giderleri	132.028.643.000,00	185.028.027.415,00	185.002.899.587,07	140,12
02 SGK Devlet Primi Giderleri	20.602.622.000,00	28.878.924.910,00	28.873.068.793,39	140,14
03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	15.175.510.000,00	35.420.554.323,19	35.057.876.621,06	231,01
05 Cari Transferler	5.929.099.000,00	8.609.291.000,00	8.584.100.617,51	144,77
06 Sermaye Giderleri	15.225.500.000,00	23.900.669.274,49	23.472.423.103,80	154,16
07 Sermaye Transferleri	49.477.000,00	2.690.936.298,39	2.690.936.298,39	5438,76
Genel Toplam	189.010.851.000,00	284.528.403.221,07	283.681.305.021,22	150,08

2022 yıl sonu itibariyle bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırması aşağıdaki tablodaki gibidir:

Tablo 2: Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırması

Ekonomik Kod		2021	2022	
		Yıl Sonu Gerçekleşme (TL)	Gelir Tahmini (TL)	Yıl Sonu Gerçekleşme (TL)
01	Vergi Gelirleri	11.558.913.108,08	-	10.643.587.638,25
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	46.152.917,39	-	54.360.842,38
04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	597.351.455,35	-	773.470.457,88
05	Diğer Gelirler	331.285.311,64	-	1.015.441.573,44
Genel Toplam		12.533.702.792,46	-	12.486.860.511,95

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre Bakanlığın 2022 yılı faaliyet sonucu aşağıdaki gibidir.

Tablo 3: Faaliyet Sonuçları Tablosu

Faaliyet Giderleri (A)	Faaliyet Gelirleri (B)	İndirim İade İskonto Toplamı (C)	Net gelir (D=B-C)	Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu (D-A)
294.965.784.416,36	37.701.049.372,20	46.517.902,19	37.654.531.470,01	257.311.252.946,35

Bakanlık bünyesinde yer alan 1482 döner sermaye işletmesi ile 550 öğretmenevi ve akşam sanat okuluna ilişkin mali iş ve işlemler bütçe dışında yürütülmekte ve bunlara ilişkin mali bilgiler yukarıdaki tablolarda yer almamaktadır. 2022 mali yılı sonu itibarıyla söz konusu döner sermaye işletmelerinin konsolide brüt gelirleri 3.993.195.739 TL, toplam karı 227.630.241 TL; öğretmenevi ve akşam sanat okullarının ise konsolide toplam brüt geliri 1.966.296.645 TL, toplam karı 191.654.891 TL olarak gerçekleşmiştir.

2022 yılında Bütçe Kanunu (E) Cetveli'ne konan hüküm ile Milli Eğitim Bakanlığına Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan taşınmalı ilköğretim ve ortaöğretim kapsamındaki öğrencilerin öğle yemeği gideri olarak 1.520.000.000,00 TL; özel eğitim öğrencilerinin taşıma gideri olarak 1.264.000.000,00 TL ve ilköğretim öğrencilerine ücretsiz olarak dağıtılacak ders kitapları için 610.000.000,00 TL olmak üzere toplam 3.394.000.000,00 TL kaynak aktarılmış olup 2022 yılı içerisinde yapılan ilavelerle ilköğretim ve ortaöğretim kapsamındaki öğrencilerin öğle yemeği gideri olarak aktarılan kaynak 2.187.102.695,50 TL'ye, özel eğitim öğrencilerinin taşıma gideri olarak aktarılan kaynak 1.520.819.495,25 TL'ye ve ilköğretim öğrencilerine ücretsiz olarak dağıtılmış olan ders kitapları için aktarılan kaynak

4.046.892.036,39 TL'ye yükseltilerek toplam 7.754.814.227,64 TL tutarında kaynak aktarımı gerçekleştirilmiştir. Taşınmalı ilköğretim ve ortaöğretim kapsamındaki öğrencilerin yemek gideri olarak 1.891.903.626,73 TL, özel eğitim öğrencilerinin taşıma giderleri için 1.517.584.790,79 TL, ücretsiz ders kitabı için 3.888.192.310,28 TL olmak üzere toplam 7.297.680.726,80 TL harcama yapılmıştır. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan Bakanlığa aktarılan kaynak ve buna ilişkin harcamalar Bakanlık bütçesi kullanılarak gerçekleştirilmekte olup daha önceki yıllarda yukarıda yer alan hizmetlere ilişkin olarak Milli Eğitim Bakanlığı adına açılan özel hesaplarda yer alan 327.814.227,64 TL, Bakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğüne genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilerek söz konusu hesaplar kapatılmıştır.

Bakanlık merkez ve taşra birimlerinde bütçeyle verilen ödenekler dışında, Avrupa Birliği, uluslararası kuruluşlar ve yabancı devletlerden sağlanan fonlarla veya ulusal kaynaklarla finanse edilen projeler bulunmaktadır. Ayrıca çeşitli kaynaklardan elde edilen gelirler Bakanlık bütçesi ile ilişkilendirilmeksizin bankalarda açılan özel hesaplarda takip edilmektedir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Bakanlık mali işlemlerini 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

5018 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

"Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur." denilmektedir.

Genel yönetim muhasebesine ilişkin ilke ve kurallar, genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından kullanılacak çerçeve hesap planı ve düzenlenecek mali raporların hazırlanma ilkeleri, şekil, süre ve türleri, aynı Kanun'un 49 ve 80'inci ve geçici 3'üncü maddeleri ile 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı

Kararnamesi'nin 221'inci maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Buna göre; muhasebe sistemi tahakkuk esaslıdır. Bir ekonomik değer; yaratıldığında, başka bir şekilde dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değıştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilir. Kamu hesapları mali yıl esasına göre tutulmaktadır. Kamu gelir ve giderleri tahakkuk ettirildikleri malî yılın hesaplarında gösterilir. Kamu İdaresinin bütün varlık ve yükümlülükleri, gelir ve giderleri ile taahhüt ve garantileri gibi tüm mali işlemlerini kapsar.

Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde; *"Bu Yönetmeliğin amacı; genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi ile mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak ve karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir."* hükmü yer almaktadır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için; işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile birlikte muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tabloların belirlenen sürelerde yönetim ve ilgililerin bilgisine sunulması gerekmektedir.

Yönetmeliğin 310'uncu maddesinde kendi adına ekonomik varlık edinebilen, yükümlülük üstlenebilen, diğer kamu idareleri veya üçüncü şahıslarla ekonomik ilişkilere girebilen kapsama dâhil her kamu idaresinin bir kurumsal birim ve her kurumsal birimin bir mali raporlama birimi olduğu; 311'inci maddesinde kapsama dâhil kamu idarelerinin mali hizmetler birim yöneticilerinin, mali raporlama kapsamındaki mali tabloların belirlenen standartlara uygun olarak hazırlanmasından, üst yöneticilerin de bu hususları gözetmekten ve belirlenen süreler içinde yayımlanmasından sorumlu olduğu; 312'nci maddesinde kamu

idarelerince, detaylı hesap planlarında yer alan hesaplardan aylık mizan ve yıllık olarak geçici ve kesin mizanların düzenleneceği; 313'üncü maddesinde kamu idarelerince hazırlanacak temel mali tabloların Bilanço, Faaliyet Sonuçları Tablosu ve Nakit Akış Tablosu olduğu; 314-316'ncı maddelerinde bu tabloların mahiyetleri ve nasıl düzenleneceği; 327'nci maddesinde de mali tabloların hangi dönemlerde hazırlanıp yayımlanacağı belirtilmiştir.

Bakanlığın muhasebe hizmetleri çerçeve hesap planına uygun olarak Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde merkezde Merkez Saymanlık Müdürlüğü, taşrada ise defterdarlıklara bağlı muhasebe birimleri tarafından yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu

idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare hiçbir iç kontrol riski belirlememiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmış ve personele duyurulmuştur, ancak 14 Eylül 2011 tarihinde yayımlanan 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile teşkilat yapısı değiştiği için bu çalışmalardan bazılarının güncellenmeye bazılarının da tamamen yeniden çalışılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak "görevler ayrılığı" ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi bulunmamakla birlikte ön mali kontrole ilişkin bir genelge mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç

Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, çalışmaların henüz tamamlanmaması nedeniyle değerlendirilmemektedir. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 40 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 10'u doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Bakanlığın Kullanımındaki Taşınmazların Muhasebeleştirilmesinde Eksiklikler Bulunması

Bakanlığın taşınmaz hesap alanına ilişkin tespitlere ve ilgili mevzuat düzenlemeleri doğrultusunda yapılan değerlendirmelere, alt başlıklar itibariyle aşağıda yer verilmiştir.

a) Bakanlığın kullanımında bulunan taşınmazlara ilişkin tahsis işlemlerinin tamamlanmaması ve taşınmazların mali tablolarda eksik raporlanması

İnşaat ve Emlak Genel Müdürlüğüne envanter işlemleri yapılarak Milli Eğitim

Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemine (MEBCBS) aktarılan Bakanlığın kullanımındaki taşınmazların Bakanlığa tahsis işlemlerinin tamamlanmadığı, dolayısıyla da mali tablolarda tam olarak raporlanmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 45'inci maddesine göre genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin edindiği taşınmazlar, Hazine adına tescil olunur ve bu taşınmazlar Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yönetilir. Diğer taraftan, mülkiyeti Hazineye ait olup bir başka kamu idaresine tahsis edilen taşınmazların tahsis edildikleri kamu idarelerinin mali tablolarında gösterilmesini teminen, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 130, 131 ve 132'nci maddeleri ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 170, 172, 174, 176 ve 186'ncı maddelerinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Bu kapsamda, Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 41 Sıra No'lu Genel Tebliği'nde, tahsis edilen taşınmazların izlenebilmesi amacıyla "02 Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar" ve kamu idarelerine tahsisli olan taşınmazların izlenebilmesi amacıyla da "03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar" yardımcı hesaplar olarak belirlenmiş ve bu yardımcı hesaplar merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin detaylı hesap planına eklenmiştir.

Bakanlığın kullanımında olup envanter işlemleri tamamlanan binaların toplam sayısı 133.074'tür. Bu binaların, yaklaşık %64'ü Hazine'ye, %12'si belediye tüzel kişiliklerine, %7'si köy tüzel kişiliklerine, %7'si il özel idarelerine ve kalan %10'u vakıf, dernek gibi diğer tüzel kişiliklere aittir. Üzerinde yapı olmayan ve planda eğitim alanı olarak ayrılan arsaların toplam sayısı ise 70.582'dir. Ancak, söz konusu envanter işlemlerinin taşınmazın rayiç değer bilgisini içermediği ve tahsis işlemlerinin tamamlanamayarak muhasebe birimlerine gerekli bildirimlerin yapılmaması nedeniyle Bakanlığa tahsisli taşınmazların toplam değerinin 2022 yılı mali tablolarına tam olarak yansıtılmadığı tespit edilmiştir.

Bakanlığın kullanımında olan taşınmazların envanter kayıtlarına göre tahsis işlemlerinin tamamlanması ve güncel değerleriyle muhasebeleştirilerek Bakanlık mali tablolarında gösterilmesi gerekmektedir.

b) Bakanlığın kullanımındaki binalara ilişkin değer artırıcı nitelikteki büyük onarım harcamalarının doğrudan gider kaydedilmesi

Gerek tahsis işlemi yapılarak mali tablolara kaydedilen gerekse henüz kaydedilmemiş olmakla birlikte Bakanlığın kullanımında olan amortisman ömrünü doldurmamış binalara yapılan değer artırıcı büyük onarım harcamalarına ilişkin tutarların bina maliyetine

eklenmediği, gider hesaplarına kaydedilerek doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin maddi duran varlıklar hesap grubuna ilişkin işlemlerin açıklandığı 170'inci maddesinde, maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı arttıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyetin, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edileceği ve amortisman hesaplamasında dikkate alınacağı; tahsis edilen taşınmazlara yapılan değer artırıcı harcamaların taşınmazın tahsis edildiği kamu idaresinin muhasebe hizmetini yürüten muhasebe birimince ilgili taşınmazın kayıtlı değeri üzerine ilave edileceği ve ilave edilen değer, taşınmazı tahsis eden kamu idaresine, bu kamu idaresince de muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimine kayıtlara alınmak üzere bildirileceği hüküm altına alınmıştır.

Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 04.11.2015 tarihli ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Amortisman ve tükenme payları" başlıklı 47 Sıra No'lu Genel Tebliği'nin 6'ncı maddesinde, taşınmazlar için yapılan harcamalardan 34.000 TL'yi aşanların değer artırıcı harcama olarak kabul edileceği ve daha önceki dönemlerde tamamen amorti edilmiş olan duran varlıklar için yapılan harcamaların varlığın maliyet bedeline eklenmeksizin doğrudan giderleştirileceği, ancak henüz amortisman ayırma süresini tamamlamamış olan duran varlıklar için yapılan değer artırıcı harcamaların varlığın maliyet bedeline eklenerek kalan amortisman süresince eşit olarak amortisman ayrılacağı düzenlenmiştir. 04.11.2015 tarihli ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tebliğ'de düzenlenen limit değerinin günümüz koşullarına uygun şekilde güncellenmesi gerekmekte birlikte, günümüz itibarıyla bu limit geçerliliğini sürdürmektedir.

Yapılan incelemelerde, amortisman ömrünü doldurmamış binalara ilişkin değer artırıcı nitelikteki büyük onarım harcamalarının ilgili binaların maliyet bedeline eklenmesi gerekirken tümüyle gider hesaplarına kaydedildiği tespit edilmiştir.

Bakanlığın kullanımında olup mali tablolara kaydedilmiş veya kaydedilmemiş binalardan amortisman ömrü devam edenlere Bakanlık bütçesinden yapılan değer artırıcı nitelikteki büyük onarım harcama tutarlarının tümüyle giderleştirilmeyip, bina maliyetine eklenmek suretiyle kalan amortisman ömrü nispetinde yıldan yıla itfa edilmesi gerekmektedir.

c) Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları (YİKOB) tarafından inşa edilen binaların Bakanlık mali tablolarına aktarımının sağlanmaması

Bakanlığın yeni okul ihtiyacını karşılamak üzere YİKOB'lar tarafından inşa edilen binaların geçici ve kesin kabullerinin yapılmasına ve hatta eğitim-öğretim faaliyetlerinde kullanılmaya başlanmasına rağmen, bu binaların ilgili YİKOB'lardan devrinin yapılmayarak Bakanlık mali tablolarına tahsisli taşınmaz olarak kaydedilmediği görülmüştür.

Mülkiyeti Hazineye veya diğer kamu idarelerine ait olup bir başka kamu idaresine tahsis edilen taşınmazların tahsis edildikleri kamu idarelerinin mali tablolarında gösterilmesini teminen, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Bu kapsamda, Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 41 Sıra No'lu Genel Tebliği'nde tahsis edilen taşınmazların izlenebilmesi amacıyla yardımcı hesaplar belirlenmiş ve merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin detaylı hesap planına eklenmiştir.

Yapılan incelemelerde, YİKOB'lar tarafından Bakanlık için inşa edilen binaların, geçici ve kesin kabullerinin yapılmasına ve hatta eğitim-öğretim faaliyetlerinde kullanılmaya başlanmasına rağmen, Bakanlığa tahsis işlemleri yapılmadığından; halen ilgili YİKOB'ların mali tablolarında "258 - Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı"nda izlenmekte olduğu, Bakanlığa tahsis işlemi yapılmayarak mali tablolarına yansıtılmadığı tespit edilmiştir.

Bakanlık mali tablolarının tahsisli taşınmazlar yönünden doğru bilgi sunmasını teminen, yapımı tamamlanan binaların Bakanlığa tahsis işlemlerinin yapılarak, mali tablolarda gösterilmesinin sağlanması gerekmektedir.

d) Tahsisli taşınmazların muhasebe kayıtlarında aktif/pasif uyumsuzluğunun bulunması

Mali tablolarda tahsisli taşınmazların aktifleştirildiği yani varlık kaydının yapıldığı 250.03, 251.03 ve 252.03 No.lu Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar Hesaplarının borç bakiye toplamlarının, pasifleştirilen yani yükümlülük kaydı yapılan 500.12 No.lu Hesabın alacak bakiyesiyle örtüşmediği görülmüştür.

Taşınmaz tahsis edildiğinde, ilgisine göre arazi ve arsaların 250.03, yeraltı ve yerüstü düzenlerinin 251.03, binaların ise 252.03 No.lu Hesaplara borç kaydı yapılırken, 500.12 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar Hesabına aynı tutarda alacak kaydı yapılması ve bu suretle tahsis yapılan kamu idaresi mali tablolarına kaydedilmesi; tahsisli taşınmazın kayıtlı değerinin arttığı veya azaldığı durumlarda aynı taşınmaza ilişkin sermaye (yükümlülük) değerinin de aynı miktarda artması veya azalması; tahsisin kaldırılması durumunda ise söz konusu hesaplara ters

kayıtlar yapılmak suretiyle tahsisli taşınmazın mali tablolardan çıkarılması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde, 2022 yılı dönem sonu mali tablolarında, Bakanlığa tahsisli taşınmazların toplam varlık değeri 6.007.922.076,40 TL iken, bu tahsislerden kaynaklanan yükümlülük toplamının 4.237.411.436,83 TL olduğu, dolayısıyla tahsisli taşınmazların varlık değerinin, aynı taşınmazların yükümlülük değerine eşit olması gerekirken yükümlülük hesaplarına 1.770.510.639,57 TL tutarında eksik kayıt yapıldığı tespit edilmiştir.

Bakanlığa tahsisli taşınmazların kayıtlı varlık değerleriyle, bu tahsislerden kaynaklanan yükümlülüklerin eşitliğinin sağlanmasına yönelik muhasebe kayıtlarının yapılması, bu suretle tahsisli taşınmazların varlık-yükümlülük denkleğinin sağlanması gerekmektedir.

e) Tahsisli taşınmazlara ilişkin amortisman işlemlerinin hatalı yapılması

Tahsisli taşınmazların kullanım ömürleri dikkate alınmaksızın, mali tablolara kaydedildiği yılda tümüyle itfa edilerek amortisman tabi tutulduğu görülmüştür.

Muhasebat Genel Müdürlüğünün “Amortisman ve Tükenme Payları” başlıklı 47 Sıra No.lu Genel Tebliği ile eklerinde, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin duran varlıklarından hangilerinin amortisman ve tükenme payına tabi tutulacağına, buna ilişkin usul ve esaslar ile uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, yöntem ve oranlarına yer verilmiştir. Tebliğ’in 3’üncü maddesinde, 252- Binalar Hesabı amortisman tabi duran varlıklar arasında sayılmış; 6’ncı maddesinde, daha önceki dönemlerde tamamen amorti edilmiş olan duran varlıklar için yapılan harcamaların varlığın maliyet bedeline eklenmeksizin doğrudan giderleştirileceği, ancak henüz amortisman ayırma süresini tamamlamamış olan duran varlıklar için yapılan değer artırıcı harcamaların varlığın maliyet bedeline eklenerek kalan amortisman süresince eşit olarak amortisman ayrılacağı; 7’nci maddesinde ise, tahsis edilen taşınmazların amortisman işlemlerinin taşınmazı kullanan kamu idaresi muhasebe birimince yapılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemelerde, Bakanlık mali tablolarına kaydedilen tahsisli binalardan amortisman süresini doldurmayanların kayıtlı değerlerinin ve bunlara ilave edilen değer artırıcı harcama tutarlarının, kaydedilen yılın sonunda tümüyle itfa edilerek giderleştirildiği tespit edilmiştir.

Gerek tahsisli taşınmazların gerekse bu taşınmazlara ilişkin değer artırıcı mahiyetteki harcamaların, söz konusu taşınmazların kalan amortisman süresi dikkate alınarak, yıllar

itibariyle eşit oranlarda amortisman ayırmak suretiyle itfa edilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında, taşınmazların tahsis ve muhasebeleştirilmesine ilişkin olarak Bakanlık İnşaat ve Emlak Genel Müdürlüğünce Afyonkarahisar, Ağrı, Çorum ve Hatay illerinde Bakanlığın kullanımındaki bina ve parsellerin ayrı ayrı değerlerinin tespit edilerek MEBCBS'ye veri girişlerinin yapılmasına yönelik pilot çalışma başlatıldığı, ancak teknik personel yetersizliği ile imar düzenlemesi yapılmamış ama fiilen kullanılan veya birçok kurumun ortak kullanımında olan taşınmazların oluşturduğu ihtilafli konular sebebiyle çalışmaların henüz sonuçlandırılmadığı belirtilmiştir. Ayrıca bulguda yer alan diğer hususlara ilişkin olarak Bakanlıkça gerekli çalışmalar başlatılmıştır.

Sonuç olarak; Bakanlığın kullanımında olan taşınmazların envanter kayıtlarına göre tahsis işlemlerinin tamamlanması ve güncel değerleriyle muhasebeleştirilerek Bakanlık mali tablolarında gösterilmesi, söz konusu taşınmazlardan amortisman ömrü devam eden binalara yapılan değer artırıcı nitelikteki büyük onarım harcama tutarlarının bina maliyetine eklenmesi, YİKOB'larca yapımı tamamlanan binaların Bakanlığa tahsis işlemlerinin yapılarak mali tablolarda gösterilmesi, tahsisli taşınmazların kayıtlı varlık değerleriyle, bu tahsislerden kaynaklanan yükümlülüklerin eşitliğinin sağlanmasına yönelik muhasebe kayıtlarının yapılması, gerek tahsisli taşınmazların gerekse bu taşınmazlara ilişkin değer artırıcı mahiyetteki harcamaların amortisman süresi dikkate alınarak itfa edilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 2: Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarına Yaptırılan Yeni Bina İnşaatlarına İlişkin Harcamaların Muhasebeleştirilmesinde Eksiklikler Bulunması

Bakanlığın YİKOB'lara yaptırdığı yeni bina inşaatlarına ilişkin harcamaların mali tablolarında izlenebilmesine ve bu harcamaların muhasebeleştirilmesine ilişkin tespitler ile ilgili mevzuat düzenlemeleri doğrultusunda yapılan değerlendirmelere, alt başlıklar itibarıyla aşağıda yer verilmiştir.

a) Yeni bina inşası için yapılan giderlerin mali tablolarda sağlıklı izlenememesi

Yeni bina inşası için YİKOB'lara aktarılan tutarların Bakanlık mali tablolarında varlık hesaplarına kaydedilmediği, sadece gider hesapları ve nazım hesaplarda izlenerek bilanço dipnotu olarak gösterildiği görülmüştür.

Büyükşehirlerdeki kamu yatırımlarının verimli, hızlı ve etkili şekilde hayata geçmesi

İçin il özel idareleri yerine kurulan YİKOB'lar üzerinden yapılacak yeni bina yatırım harcamalarının, gerek harcama birimi gerekse YİKOB tarafından nasıl muhasebeleştirileceğine ilişkin özel bir düzenleme bulunmamaktadır. Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 15'inci maddesinde; Başkanlıkların, muhasebe ve raporlama işlemlerini Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine göre yapacakları, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hesap planı ve bu hesap planına göre oluşturulan detaylı hesap planını kullanacakları, hesap planında yer almamakla birlikte Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Çerçeve Hesap Planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa yönetmelikteki hesap planına hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine İçişleri Bakanlığının yetkili olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu Yönetmeliklerde kamu kurumları adına yaptırılan bina inşaatlarının muhasebeleştirilmesine yönelik bir düzenleme olmayıp, hesap planlarında buna ilişkin özel bir hesap bulunmamaktadır ve İçişleri Bakanlığınca da eklenmemiştir.

Diğer taraftan, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik'in 14'üncü maddesinde, bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşlarının, illerde yapacakları her türlü yatırım, yapım, bakım, onarım ve yardım işlerini, İçişleri ile Hazine ve Maliye Bakanlıklarınca belirlenen esas ve usuller çerçevesinde, YİKOB aracılığıyla yapabilecekleri düzenlenmiştir. Bu kapsamda, Bakanlıklar ve Diğer Merkezi İdare Kuruluşlarının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları Aracılığıyla Yapacakları İşlerin Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar, 30.12.2016 tarihinde yürürlüğe konulmuştur. Söz konusu Usul ve Esaslar'ın 6'ncı maddesinde idarelerin YİKOB'lara kaynak transferlerini, bütçelerinden bu işler için ayrılan ödeneklerden tahakkuk işlemi ile gerçekleştirecekleri, tahakkuk işlemlerinin ise hakediş raporlarına istinaden yapılacağı belirtilmiş ancak transferlerin muhasebeleştirilmesine yönelik bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Yapılan incelemelerde, yeni bina inşası için yapılan harcamalara ait hakediş bedelleri üzerinden hesaplanan tutarlar YİKOB'lara gönderilmekte, faaliyet ve bütçe hesaplarında giderleştirilen bu tutarlar, nazım hesaplarda "Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri" olarak izlenmekte, bunlar haricinde herhangi bir varlık hesabı çalıştırılmamaktadır.

Ödenek sahibi kamu idaresince bu amaçla yapılmış olan yüksek tutarlı ödemelerin sadece gider hesapları ve nazım hesaplarda izlenmesi; varlık edinimine ilişkin yatırım

harcamalarının takibini sağlamamakta, mali tablolarının tam ve doğru bilgi verecek şekilde izlenebilmesini mümkün kılmamaktadır.

Bakanlık tarafından yeni bina inşası için YİKOB'lara gönderilen tutarların kendi varlık hesaplarında izlenebilmesini sağlayacak mevzuat düzenlemelerinin yapılması gerekmektedir.

b) YİKOB'lara gönderilen tutarların muhasebeleştirilmesinde faaliyet giderleri ve bütçe giderleri hesapları arasında uyumsuzluk olması

Bakanlıkça yeni bina inşası için YİKOB'lara gönderilen tutarların, 630-Faaliyet Giderleri Hesabında farklı, 830-Bütçe Giderleri Hesabında farklı detay kodlar kullanılarak muhasebeleştirildiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 51'inci maddesinde kamu gelir ve giderlerinin tahakkuk ettirildikleri malî yılın hesaplarında gösterileceği düzenlenmiş olup tahakkuk esaslı muhasebe sistemi benimsenmiştir. Bu kapsamda, genel bütçe ortak hesap planında gider hesapları faaliyet giderleri ve bütçe giderleri olarak ayrı ayrı düzenlenmiş, aynı mahiyetteki giderler için aynı detay hesap kodları ihdas edilmiştir.

Yapılan incelemelerde, yeni bina inşası için YİKOB'lara gönderilen tutarların, tahakkuk ve ödemesi aynı yevmiye maddesinde gerçekleşmesine rağmen, 630-Faaliyet Giderleri Hesabında sermaye transferleri giderleri olarak, 830-Bütçe Giderleri Hesabında ise hizmet binası yapım giderleri olarak muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Aynı mahiyetteki harcamaların aynı gider alt hesaplarında giderleştirilmesini teminen, yeni bina inşa giderlerinin hizmet binası yapım gideri olarak muhasebeleştirilmesinin gerektiği değerlendirilmektedir.

c) YİKOB'lara gönderilen bedellerin hesaplanmasında farklı uygulamalar bulunması

Yeni bina inşası için YİKOB'lara gönderilecek bedellerin hakediş üzerinden hesaplanmasında harcama birimleri arasında farklı uygulamalar olduğu görülmüştür.

Yukarıda ifade edildiği üzere, YİKOB'lar aracılığıyla yapılacak yeni bina yatırım harcamalarının, gerek harcama birimi gerekse YİKOB tarafından nasıl muhasebeleştirileceğine ilişkin özel bir mevzuat düzenlemesi bulunmamaktadır. Sadece, Bakanlıklar ve Diğer Merkezi İdare Kuruluşlarının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları Aracılığıyla Yapacakları

İşlerin Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar'ın 6'ncı maddesinde, idarelerin YİKOB'lara kaynak transferlerini bütçelerinden bu işler için ayrılan ödeneklerden tahakkuk işlemi ile gerçekleştirecekleri, tahakkuk işlemlerinin ise hakediş raporlarına istinaden yapılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemelerde, YİKOB'lara gönderilecek tutarların düzenlenen hakedişler üzerinden hesaplandığı, ancak bazı harcama birimlerinin brüt hakediş bedeli olan son hakediş tutarından bir önceki hakediş tutarı düşülmek suretiyle bulunan tutarın %18 KDV'li miktarını gönderdiği, bazı harcama birimlerinin ise brüt hakediş bedelinden ilgili mevzuatları kapsamında yapılan kesinti ve cezalar düşüldükten sonraki net hakediş bedeli olan miktarı gönderdiği tespit edilmiştir.

Yeni bina inşası için YİKOB'lara gönderilecek miktarın hakediş bedelleri üzerinden hesaplanmasında uygulama birliğinin sağlanması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında, bulgu konusu hususlara ilişkin olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü ile gerekli görüşmelerin yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak; YİKOB'lara yeni bina inşası için gönderilen tutarların varlık hesaplarında izlenebilmesini sağlayacak mevzuat düzenlemelerinin yapılması, aynı mahiyetteki harcamaların aynı gider alt hesaplarında giderleştirilmesi ve hakediş bedelleri üzerinden yapılan hesaplamaların aynı şekilde uygulanması sağlanmalıdır.

BULGU 3: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında Yersiz Bekletilen Tutarların Bulunması

258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına kaydedilip ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılması gereken yatırım tutarlarının, devam eden bir yapım faaliyeti bulunmamasına rağmen yıldan yıla devir vermeye devam ettiği ve hesapta yersiz bekletilen tutarların bulunduğu görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinde, kamu idarelerine ait yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hâllerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hâllerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılıncaya kadar izlenmesi için 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının kullanılacağı belirtilmiş ve 188'inci

maddesinde de söz konusu hesaba yapılacak kayıtların nasıl olacağı ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Yapılan incelemelerde, bazı harcama birimlerinde 258 No.lu Hesabın yıllar itibariyle aynı tutarlar üzerinden devir vermeye devam ettiği, belirli bir süre içerisinde yapılan harcamaların takip edilmesini sağlayan geçici mahiyetteki bu hesabın ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacak suretiyle kapatılmadığı, yeni maddi duran varlık inşasına ilişkin yapılan bir harcama olmamasına rağmen bu tutarların söz konusu hesapta yersiz bekletildiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, bulgu konusu hususa ilişkin olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü ile gerekli görüşmelerin yapılacağı belirtilmiştir.

Yapılmakta olan yatırımlar hesaplarında yersiz bekletilen tutarların ilgili maddi duran varlık hesaplarına aktarılarak söz konusu hesapların kapatılması gerekmektedir.

BULGU 4: Proje Özel Hesabında Kayıtlı Tutarların Değerlemeye Tabi Tutulmaması Nedeniyle Banka Hesaplarındaki Tutarlarla Uyumlu Olmaması

Bakanlığın dış finansman kaynaklarından döviz cinsinden temin ederek mali tablolarda 104-Proje Özel Hesabında Türk Lirası olarak izlediği hibeler için ay sonlarında değerlendirme işlemi yapılmaması nedeniyle, bu hesabın yılsonu tutarlarının döviz hesaplarına ilişkin banka kayıtlarıyla uyuşmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 23'üncü maddesinde, dış finansman kaynağından, kamu idareleri adına dış proje kredisi olarak bankalar nezdinde açılan özel hesaplara aktarılan tutarlar, bu tutarlardan yapılan giderler, verilen avanslar, açtırılan akreditifler ile avans ve akreditiflerden nakden geri alınanların ve hesap bakiyesinin değerlendirilmesi sonucu ortaya çıkan kur farklarının izlenmesi için 104-Proje Özel Hesabının kullanılacağı; 24'üncü maddesinde, özel hesaplara yapılan aktarım tutarlarının, aktarım tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden hesaplara kaydedileceği; 25'inci maddesinde, özel hesaplardaki dövizlerin ay sonlarında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden değerlendirileceği, değerlendirme sonucunda oluşan olumlu/olumsuz kur farklarının bu hesaba borç/alacak, 600-Gelirler Hesabına alacak/630-Giderler Hesabına borç kaydedileceği; 535'inci maddesinde ise, dönem sonunda ilgili varlık hesaplarında kayıtlı olup, yabancı para cinsinden izlenen tutarların değerlemeye tabi tutularak raporlama tarihindeki gerçek değerleri ile malî raporlarda gösterileceği

düzenlenmiştir.

Yapılan incelemelerde; bazı harcama birimlerinde, dış finansman kaynaklarından sağlanan hibe tutarlarının ay sonlarında değerlemeye tabi tutulmadığı, oluşan değerlendirme farklarının mali tablolara yansıtılmadığı, dolayısıyla söz konusu tutarların izlendiği 104-Proje Özel Hesabının yılsonu borç bakiyesinin, hibelerin yatırıldığı banka hesap ekstrelerindeki bakiyelerin yılsonu TCMB döviz satış kuru ile dönüştürülmesi sonucunda hesaplanan TL tutarlarından farklı olduğu tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, Bakanlık Strateji Geliştirme Başkanlığınca Merkez Saymanlık Müdürlüğü ile Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğüne yazı yazılarak, konu ile ilgili bilgilendirme yapıldığı belirtilmiştir.

Aylık ve yılsonu değerlemeleri düzenli yapılmak suretiyle, banka hesaplarındaki yabancı para cinsinden varlıkların yılsonu TL değerlerinin proje özel hesaplarındaki tutarlarla denkliğinin sağlanması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Bakanlığın Ortaöğretim Kurumlarına Bağlı Pansiyonlu Okullarının İşleyişi ve Yönetimi ile Bütçe ve Harcama Süreçlerine İlişkin Aksaklıklar Bulunması

Bakanlığın Ortaöğretim, Mesleki ve Teknik Eğitim ve Din Öğretimi Genel Müdürlüğüne bağlı pansiyonlu okullarının faaliyetlerini sağlıklı bir şekilde sürdürmesini sağlayacak insan kaynağına sahip olmadığı, büyük çoğunluğunun sosyal alanlardan yoksun olduğu, pansiyon hesabından yapılan harcamaların kontrolünü sağlamaya yönelik bir mekanizma bulunmadığı ve bütçeleme sürecinde birtakım aksaklıklar bulunduğu görülmüştür.

Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmi Okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal Yardımlar ve Okul Pansiyonları Yönetmeliği'nin "Personelin Görev, Yetki ve Sorumlulukları" başlıklı On Birinci Bölümünde; pansiyonlu okullarda pansiyondan sorumlu olarak bir müdür yardımcısının bulunacağı, yine pansiyonlarda ambar memuru, sayman mutemedi, aşçı, teknik personel, hizmetli, kaloriferci, gece bekçisi ile güvenlik görevlisinin istihdam edileceği ve bu personelin

görevleri ile ilgili olarak pansiyondan sorumlu müdür yardımcısına karşı sorumlu oldukları,

“Sağlık ve Beslenme İşleri” başlıklı On İkinci Bölümünün “Sağlık işlemleri” başlıklı 48’inci maddesinde; pansiyonlardaki sağlıkla ilgili işlemlerin Sağlık Bakanlığı ile Bakanlık arasında yapılacak protokol esasları doğrultusunda yürütüleceği,

“Mali Hükümler” başlıklı On Üçüncü Bölümünün “Pansiyon bütçesi” başlıklı 50’nci maddesinde, pansiyon bütçelerinin mali yıl itibarıyla düzenleneceği ve Bakanlıkça onaylanacağı, pansiyon bütçesi gelir-gider cetveli gider sütunları arasındaki aktarmaların valiliğin teklifi üzerine Bakanlık onayı ile yapılacağı; “Harcanamayan paraların devri” başlıklı 56’ncı maddesinde, muhasebe veya mal müdürlükleri tarafından her mali yıl o yıl içinde tahsil edilen pansiyon paralarının miktarını, bu paralardan yapılan harcamaları ve geri kalan miktarı gösteren bir hesap özeti düzenlenerek Bakanlığa gönderileceği,

ifade edilmiştir.

Yönetmelik'in yukarıda yer verilen hükümleri çerçevesinde, pansiyonlu okullara yapılan ziyaretler ve pansiyon hesabından yapılan harcamalara ilişkin harcama evrakları üzerinden yapılan incelemeler neticesinde;

Pansiyonların büyük çoğunluğunda, ayrı bir personel eliyle yürütülmesi gereken ambar memurluğu ve sayman mutemetliği görevlerinin pansiyondan sorumlu müdür yardımcısı tarafından yerine getirildiği; bu durumun pansiyonların sağlıklı ve etkin bir şekilde yönetilmesi ve taşınır yönetimi ile gelir ve harcama süreçlerinin hesap verilebilir olması noktasında zafiyete yol açtığı,

Bakanlık ile Sağlık Bakanlığı arasında mevzuatta öngörülen protokolün düzenlenmemiş olduğu ve dolayısıyla pansiyonlarda sağlık hizmetlerini yürütmek üzere bir personel olmadığı, yine pansiyonlarda güvenlik görevlisi, bekçi, kaloriferci ve teknik personel bulunmadığı, teknik personel ve kaloriferci bulunmadığı için pansiyon bütçesinden özellikle kazan bakım onarımları ile tesisat bakım onarımlarına ilişkin harcamalar yapılmak zorunda kalındığı ve bu durumun bütçe imkânları zaten kısıtlı olan pansiyonlar için mali yük teşkil ettiği,

Pansiyonların çoğunda kadrolu yardımcı hizmet personeli bulunmadığı, pansiyonun temizlik işlerinin 696 sayılı KHK kapsamında kadroya geçen personel ya da Toplum Yararına Program (TYP) kapsamında istihdam edilen personel tarafından yerine getirilmeye çalışıldığı ancak pansiyonlu okulların yarıyıl ve yaz tatili dönemlerinde de aktif olduğu göz önünde

bulundurulduğunda söz konusu istihdam şekillerinin pansiyonların etkin bir şekilde yönetilebilmesi açısından yetersiz kaldığı,

Pansiyonların bütçelerinin hazırlanmasına esas teşkil etmek üzere pansiyonlu okullar tarafından pansiyon hesabından devir veren rakamın e-okul uygulaması üzerinden manuel veri girişi yapılmak suretiyle sisteme işlendiği ancak sisteme işlenen tutarların Muhasebe Yönetim Sistemi (MYS)'de yer alan tutarlarla uyumlu olmadığı ve manuel veri girişini ve olası hataları önlemek üzere sistemler arası bir entegrasyona gidilmesinin gerekli olduğu,

Pansiyonlu okulların bir kısmında MEBBİS e-ambar modülüne sadece gıda malzemelerine ilişkin veri girişi yapıldığı, pansiyon bütçesinden yapılan temizlik malzemesi alımlarının e-ambara işlenmediği ve dolayısıyla sene sonunda e-ambarda yer alan toplam tutarın fiili durumu yansıtmadığı,

MEBBİS e-ambar modülünde pansiyon bütçesinden satın alınan kırtasiye malzemelerine ilişkin veri girişi yapılmasını sağlayacak bir sekme bulunmadığı, dolayısıyla pansiyon bütçelerinin gerçekçi tutarlar üzerinden belirlenebilmesini sağlamak üzere ilgili modüle kırtasiye malzemesi girişini de sağlayacak bir sekme eklenmesinin gerekli olduğu,

Pansiyon bütçesinden bütçede öngörülmeleyen kalemler için de harcama yapıldığı, bütçenin pansiyonun bağlı olduğu okulun ihtiyaçlarında kullanıldığı durumlar olduğu, diğer taraftan saymanlıklar tarafından Bakanlığa gönderilmesi gereken hesap özetlerinin gönderilmediği ya da gönderilenlerin sadece gelir-gider ve devir tutarlarından ibaret olduğu, dolayısıyla saymanlıklarca hazırlanacak özet cetvellerinin yapılan harcama ve elde edilen gelirin mahiyetini ortaya koyacak şekilde hazırlanıp gönderilmesi gerektiği,

tespit edilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı Kurum Açma, Kapatma ve Ad Verme Yönetmeliği'nin "Öğrenci pansiyonları" başlıklı 12'nci maddesinin son fıkrasında; pansiyon binasında en az üç yataklı revir, misafir yatak odası, engelli öğrenci yatak odası gibi yaşam alanlarının yanında bilgisayar odası, kütüphane ve okuma salonu gibi sosyal alanların da bulunması gerektiği ifade edilmiş, diğer taraftan öğrenci yatak odalarının hangi kapasite ve büyüklükte olacağına dair düzenlemelere de yer verilmiştir.

Söz konusu mevzuat hükmü ile pansiyonların öğrencilerin sadece yemek yediği ve barındığı bir ortam olmasının ötesinde aynı zamanda öğrencilerin eğitsel, sosyal ve kültürel

ihtiyaçlarının da karşılanmasının amaçlandığı açıktır.

Bu kapsamda yapılan incelemelerde, kullanım alanları konusunda pansiyonlar arasında bir standart olmadığı; pansiyonların büyük çoğunluğunda bilgisayar odası, kütüphane ve okuma salonu gibi sosyal alanların olmadığı, bazı pansiyonlarda revir bulunmadığı bulunsa bile yatak kapasitesinin yetersiz olduğu, özellikle doluluk oranı yüksek olan pansiyonlarda öğrenci yatak odalarının mevzuatta öngörülen öğrenci kapasitesinin üstüne çıktığı ve yine odalarda öğrenci başına düşen alanın da mevzuatta öngörülen limitin altında kaldığı tespit edilmiştir.

Diğer taraftan Ortaöğretim Genel Müdürlüğü bünyesindeki pansiyonlu okulların fiziki koşullarının iyileştirilmesi amacıyla Pansiyonları İyileştirme ve Geliştirme Projesinin (PİGEP) 2022-2024 yıllarını kapsayacak şekilde 2022 Yılı Yatırım Programında yerini aldığı ve hayata geçirildiği görülmüş olup Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü ile Din Öğretimi Genel Müdürlüğüne bağlı pansiyonlu okullar için de benzer girişimlerde bulunulması ve bu suretle Bakanlık bünyesindeki tüm pansiyonlu okulların kullanım alanlarında kalite standardı oluşturulmasının faydalı olacağı kanaatine varılmıştır.

Kamu idaresi tarafından verilen cevapta; pansiyonların personel ihtiyacının Personel Genel Müdürlüğü ile Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve valiliklerce karşılandığı, okul pansiyonlarında güvenlik görevlisi veya gece bekçisi ihtiyacının mevcut personel tarafından karşılanamadığı durumlarda il/ilçelerdeki kolluk kuvvetleri ile iş birliği yapılarak valiliklerce emniyet ve güvenlik tedbirlerinin mahallince alınmasının önemi ve Ortaöğretim Genel Müdürlüğüne bağlı okul pansiyonlarında gerekli güvenlik tedbirlerinin alınması hususu ile ilgili olarak taşra teşkilatının yazı ile uyarıldığı, görevde yükselme sınavı ile ambar memurluğu ve sayman mutemetliği kadrolarına personel alımı yapıldığı, sağlık hizmetleri için pansiyonlu okullara hemşire atamalarının yapılmaya başlandığı ifade edilmiş olsa da yapılan fiili denetimler neticesinde tüm bu girişimlerin pansiyonlardaki personel ihtiyacının karşılanmasında yetersiz kaldığı anlaşılmıştır.

Yine kamu idaresi tarafından; e-ambar modülüne eksik veri girişlerinin tamamlanması ve pansiyon bütçelerinin gerçekçi ve sağlıklı veriye dayanılarak hazırlanmasına dair Ortaöğretim Genel Müdürlüğü tarafından taşra teşkilatına yazı gönderildiği, e-ambar modülüne kırtasiye malzemelerine ilişkin veri girişi yapılması çalışmalarının devam ettiği, pansiyon hesap özetlerinin ilgili saymanlıklardan temin edilerek Bakanlık merkez teşkilatına gönderilmesi gerektiğinin taşra birimlerine yazı ile duyurulduğu ifade edilmiş ve bulguda yer verilen tespitlere iştirak edilmiş olduğu görülmüştür.

Sonuç olarak; Bakanlığın ortaöğretim kurumlarına bağlı pansiyonlu okullarının verimli ve etkin bir şekilde yönetilebilmesi amacıyla insan kaynağı yönüyle ortaya konulan eksikliklerin giderilmesi, fiziki koşullar anlamında bir standarda kavuşturulup aynı zamanda sosyal ve kültürel olanaklara da kavuşturulması, diğer taraftan pansiyon bütçelerinin gerçekçi ve ihtiyaca cevap verecek tutarlar üzerinden belirlenebilmesi ve bütçelerin belirli bir harcama disiplini çerçevesinde kullanılmasını sağlayacak mekanizmaların hayata geçirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Pansiyon Gelirlerinin Ön Muhasebe Kaydının Yapılmaması, Gelirlerin Tahsili ve Muhasebe Birimine İntikal Ettirilmesine İlişkin Süreçlerin Mevzuatta Öngörülen Şekilde Yürütülmemesi ve Bu Hususlarda Uygulama Birliği Olmaması

Bakanlığa bağlı pansiyonlu okullarda paralı yatılı öğrencilerden alınan pansiyon ücretleri ile pansiyonlarda ücretli yemek yiyen öğretmen ve öğrencilerden alınan yemek ücretlerinin mutemetlerce tahsil edilip saymanlığa yatırılmasına kadar geçen sürede kayıtlara alınıp takip edilmesini sağlayacak ön muhasebe kaydının bazı saymanlıklarda yapılıp bazı saymanlıklarda yapılmadığı, gelirlerin tahsili ve saymanlığa yatırılması süreçlerinin mevzuat gerekliliklerine uygun olarak yürütülmediği ve bu konuda farklı uygulamalar olduğu görülmüştür.

Parasız yatılı öğrencilerin Bakanlığın ilgili genel müdürlüğünden ödenek gönderilmek suretiyle kayda alınan pansiyon ücretleri, paralı yatılı öğrencilerden dört taksit halinde tahsil edilen pansiyon ücretleri ve pansiyonlarda ücretli öğle yemeği yiyen öğretmen, gündüzlü öğrenci ve diğer personelden her aybaşında peşin olarak alınması gereken yemek ücretleri pansiyonlu okulların gelir kalemlerini oluşturmaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmi Okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal Yardımlar ve Okul Pansiyonları Yönetmeliği'nin "Tahsil edilen pansiyon ve yemek ücretlerinin yatırılması" başlıklı 54'üncü maddesinde; paralı yatılı öğrencilerin ücretleri ile diğer personel ve gündüzlü öğrencilerin yemek ücretlerinin pansiyonlarda görevli sayman mutemetlerince makbuz karşılığı tahsil edileceği ve bu tutarların en geç iki iş günü içerisinde muhasebe veya mal müdürlüğüne yatırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Muhasebe Yetkilisi Mutemetlerinin Görevlendirilmeleri, Yetkileri, Denetimi ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in "Muhasebe yetkilisi mutemetlerinin görevlendirilmeleri" başlıklı 5'inci maddesinde; belirtilen unvanlar dışında kamu idarelerinin

görevlileri arasından muhasebe yetkilisi adına para ve parayla ifade edilebilen değerleri almak, vermek, vezne ve ambarlarda muhafaza etmek üzere görevlendirilen personelin, muhasebe yetkilisinin muvafakatının alınmasını sağlamak üzere ilgili muhasebe birimine yazılı olarak bildirileceği ifade edilmektedir.

Buna göre; Bakanlığın pansiyonlu okullarında pansiyon gelirlerini tahsil etmek ve mevzuatta öngörülen süre ve şekillerde muhasebe biriminin veznesine ya da banka hesabına yatırmak üzere görevlendirilen sayman mutemetlerinin, okulun bağlı olduğu muhasebe birimine yazılı olarak bildirilmesi ve muhasebe yetkilisi tarafından muvafakat verilmek suretiyle yetki tanımlamasına gidilmesi gerekmektedir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne göre; muhasebe birimlerinin kendilerine bağlı muhasebe yetkilisi mutemetlikleriyle olan nakit ilişkilerinin izlenmesi için 337-Mutemetlikler Cari Hesabı kullanılmaktadır. Yönetmeliğin ilgili hesaba ilişkin işlemleri düzenleyen 266'ncı maddesinde; söz konusu hesabın esasen gümrük muhasebe birimlerinde kullanılacağı, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinden gümrük muhasebe birimleri dışında bu hesabı kullanmasına Bakanlıkça karar verilen muhasebe birimleri ile bunlara bağlı mutemetliklerin hesap ve işlemlerine ilişkin esas ve usullerin ayrıca belirleneceği yönünde hükme yer verilmiştir.

İlgili hüküm doğrultusunda belirlenmiş bir esas ve usul bulunmamasıyla birlikte, Hazine ve Maliye Bakanlığının mutemet tahsilatı işlemlerine ilişkin 06 Temmuz 2018 tarihli duyurusunda; mutemetler tarafından yapılan tahsilatların, Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi (BKMYS) içerisinde "Tahsilat İşlemleri" menüsü üzerinden veri girişi yapılmak suretiyle gerçekleştirileceği, bu suretle 108.09 Diğer Çeşitli Hazır Değerler Hesabı borç, 337 No.lu Hesap alacak çalışacak şekilde ön muhasebe kaydının oluşacağı ifade edilmiştir.

Pansiyon gelirlerine ilişkin tahsilatların, mutemetlerce BKMYS Tahsilat İşlemleri menüsü aracılığıyla gerçekleştirilmesi ve Muhasebe Yönetim Sistemi içerisinde bu suretle oluşacak ön muhasebe kaydı, geçici olarak tahsil edilen kamu kaynağı niteliğindeki söz konusu tutarların muhasebe birimi vezne ya da hesaplarına yatırılmasına kadar geçen süre zarfında muhasebe birimi tarafından takibine imkân vererek bir nevi güvence altına alınmasını sağlayacaktır.

Bahsi geçen mevzuat hükümleri çerçevesinde yapılan incelemelerde;

Pansiyonlu okulların büyük çoğunluğunda sayman mutemedi olarak görevlendirilmiş personelin saymanlığa bildirildiği ve izin mekanizmasının işletildiği görülmüş olmakla birlikte bazılarında resmi bir görevlendirme olmaksızın mutemetlik görevinin yerine getirildiği,

Okul ile saymanlık arasındaki fiziki mesafenin bazı okullar için iki günde bir gidip gelmeye elverişli olmaması, yine bazı okullarda yemek ücretlerinin aybaşında peşin alınmaması, diğer taraftan pansiyonların büyük kısmında sayman mutemetliği görevinin ayrı bir personel tarafından yerine getirilmemesi gibi sebeplerle tahsil edilen pansiyon gelirlerinin muhasebe birimi veznesine mevzuatta öngörülen iki günlük sürede yatırılmadığı,

Nakden yapılan tahsilatlardaki bürokratik işlemleri azaltmak amacıyla pansiyonların bazılarında hesaben tahsilat yoluna gidildiği, bu suretle muhtelif bankalarda okul adına özel hesaplar açıldığı, paralı yatılılık taksit dönemlerinde tüm taksitlerin tamamlanmasının beklendiği ancak bu durumun kamu kaynağı olarak tahsil edilen tutarların Hazine'nin nakit yönetimine yaklaşık bir aylık gecikme ile dâhil olmasına yol açtığı diğer taraftan bu süre zarfında söz konusu tutarların mali sistem dışında, atıl ve denetimsiz kaldığı,

Pansiyonlu okulların bir kısmında Hazine ve Maliye Bakanlığının mutemet tahsilatı işlemlerine ilişkin duyurusu çerçevesinde işlem yapıldığı, fakat büyük çoğunluğunda tahsilat kayıtlarının tahsilat menüsü üzerinden gerçekleştirilmediği ve dolayısıyla muhasebe işlemleri açısından bahsi geçen ön muhasebe kaydının da oluşmadığı,

tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen tespitler itibarıyla ortaya konulan aksaklıkları, yaşanan bürokratik sorunları ve bu kapsamda sahadaki farklı uygulamaları gidermek üzere Milli Eğitim Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı arasında gerçekleştirilecek ikili görüşmeler vasıtasıyla, pansiyon gelirlerinin veznelere yerine bankalar aracılığıyla elektronik altyapı ile tahsilatına imkân veren e-tahsilat uygulamasının hayata geçirilmesinin sorunların çözümüne katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir. Bu sayede kamu kaynağı niteliğindeki pansiyon gelirleri kamu nakit yönetim sistemine en hızlı şekilde dâhil edilerek Hazine'nin nakit kaynaklarına erişim hızı da artacaktır.

Kamu idaresi tarafından verilen cevapta; bulguda belirtilen tüm aksaklıkları ortadan kaldırmak ve kamu kaynaklarının etkin yönetimini sağlamak üzere Hazine ve Maliye Bakanlığının e-tahsilat uygulamasına geçilmesinin sağlanması amacıyla gerekli çalışmaların yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; pansiyon gelirlerinin tahsili ve muhasebe birimi veznesine yatırılması süreçlerinin geçerli mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülmesi, diğer taraftan söz konusu edilen tüm aksaklıkları ortadan kaldırmak ve kamu kaynaklarının etkin yönetimini sağlamak üzere Hazine ve Maliye Bakanlığı e-tahsilat uygulamasına geçilerek pansiyon gelirlerinin veznelere yerine bankalar aracılığıyla tahsilinin sağlanmasının faydalı ve gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Bilim ve Sanat Merkezi Öğrenci Tanılama Sürecinde Görev Alan Yönetici ve Öğretmenlere Ek Ders Ücreti Ödenmesinde Uygulama Birliğinin Sağlanamaması

Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM) öğrenci tanılama sürecinde görev alan yönetici ve öğretmenlere kaç saat ek ders ücreti ödeneceği ve il tanılama sınav komisyonu başkan ve üyelerine ek ders ücreti ödenip ödenmeyeceği hususlarında, ilgili mevzuatın anlaşılma ve yorumlamasında farklılıklar bulunması sonucu Bakanlık taşra birimlerinde uygulama birliğinin sağlanamadığı görülmüştür.

Bilim ve sanat merkezleri, örgün eğitim kurumlarına devam eden; genel zihinsel, görsel sanatlar veya müzik yetenek alanlarında özel yetenekli olan öğrencilere, yeteneklerini geliştirerek kapasitelerini en üst düzeyde kullanmalarını sağlamak amacıyla destek eğitim hizmeti vermek üzere açılmış kurumlardır. BİLSEM'lere kaydı yapılacak öğrencilerin tanılanması ve yerleştirilmesi süreci, Milli Eğitim Bakanlığı Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi, her yıl yayımlanan Bilim ve Sanat Merkezleri Öğrenci Tanılama ve Yerleştirme Kılavuzu ile Uygulama Esasları çerçevesinde yürütülmektedir.

Uygulamada; BİLSEM'lere kaydı yapılacak öğrencilerin tanılanması süreci, ilköğretim okullarında öğrencilerin genel yetenek, müzik ve resim alanlarında aday gösterilmesi ile başlamakta ve aday gösterilmesine karar verilen öğrenciler ön değerlendirme uygulamalarına alınmaktadır. Ön değerlendirme uygulamasında belirlenen puan ve puanın üzerinde performans gösteren öğrenciler ise bireysel değerlendirmeye hak kazanmaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Karar'ın "Sınav görevi" başlıklı 12'nci maddesinin birinci fıkrasında, sınav komisyonu üyesi veya sınav gözcüsü olan öğretmenlere 5 saat ek ders ücreti ödeneceği, ancak yöneticilere ücret ödenmeyeceği hüküm altına alınmıştır. Aynı maddenin beşinci fıkrasında ise merkezi sistemle yapılan sınavlarda il sınav yürütme kurulu başkan ve üyeleri ile bina, salon sorumlusu ve gözcü

olarak görevlendirilen yönetici ve öğretmenlere her sınav oturumu için 5 saat ek ders ücreti ödeneceği düzenlenmiştir.

Ancak yapılan incelemelerde;

Bakanlığın bazı birimlerinde genel yetenek alanı ön değerlendirme uygulamasının ilgili Karar'ın 12'nci maddesi birinci fıkrası kapsamında değerlendirildiği ve bu suretle il tanılama komisyon başkan ve üyelerine ücret ödenmediği, bazı birimlerinde ise uygulamanın aynı hükmün beşinci fıkrası kapsamında değerlendirilmesi sonucu il tanılama sınav komisyonu başkan ve üyelerine de ek ders ücreti ödendiği,

Karar'ın 12'nci maddesi hükmü ile Kılavuz ve Uygulama Esasları'nda yapılan düzenlemelerin birbirinden farklı olması nedeniyle, genel yetenek ön değerlendirme uygulamasında görev alan yönetici ve öğretmenlere bir günde kaç oturum üzerinden ek ders ücreti tahakkuk ettirileceği hususunda harcama birimlerinde tereddüte düşüldüğü,

Bireysel değerlendirme genel zihinsel yetenek alanı süreci için bir ek ders ödemesi yapılması Bakanlık tarafından Karar hükümleri çerçevesinde uygun görülmemekle birlikte, uygulayıcılar tarafından ilgili sürecin sınav sisteminin bir parçası olduğu öne sürülerek dava yoluna gidildiği ve Bakanlık aleyhine sonuçlanan davalar sonucunda ek ders ücretinin yanı sıra işleyen faiz yargılama giderleri ile avukatlık ücretinin de Bakanlık bütçesinden ödendiği,

tespit edilmiştir.

Yukarıda bahsedilen sorunların bu konuyu düzenleyen mevzuatın farklı yorumlara elverişli olmasından kaynaklandığı ve mevzuatta açık ve net düzenleme yapılmadan, Bakanlığın konuya ilişkin intikal eden tereddütlere görüş vermesi yönteminin taşra birimleri arasında uygulama birliği sağlamada yeterli olmayacağı değerlendirilmektedir. Mali konularda mevzuatın açık ve net olarak, hukuki tereddütlere mahal vermeyecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Aksi takdirde bu tereddütler hem kamu kurumlarını hem de yargıyı meşgul ederken uygulama farklılıkları çalışma barışını bozmakta ve hakkaniyete uygun düşmemektedir.

Kamu idaresi cevanında, BİLSEM Tanılama ve Yerleştirme sürecine ilişkin ödemelerde uygulama birliğini sağlamak amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Karar'da düzenleme yapılmasına yönelik çalışmaların yürütülmekte olduğu belirtilmiştir.

Sonuç olarak, BİLSEM Tanılama ve Yerleştirme sürecinde görev alan yönetici ve öğretmenlere ek ders ücreti ödemelerinde uygulama birliğini sağlamak ve hukuki ihtilafların önüne geçmek için mevzuatın gözden geçirilerek gerekli güncelleme ve düzenlemelerin yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Taşınır Varlık İşlemlerine İlişkin Mevzuat Düzenlemelerine Uyulmaması

Bakanlığın taşınır mallarının kaydı, muhafaza edilmesi, muhasebeleştirilmesi, sayımı ve taşınır kayıt yetkilileri arasında devredilmesinde Taşınır Mal Yönetmeliği'nde yer verilen düzenlemelere uyulmadığı görülmüştür.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait taşınır malların kaydı, muhafazası, kullanımı vb. hususları düzenleyen Taşınır Mal Yönetmeliği'nde, fiziki veya kullanım özellikleri nedeniyle numaralandırılması mümkün olmayan taşınırlar haricinde giriş kaydı yapılan dayanıklı taşınırlara, taşınır kayıt yetkilisi tarafından bir sicil numarası verileceği ve bu numaranın yazma, kazıma, damga vurma veya etiket yapıştırma suretiyle taşınırın üzerinde kalıcı olacak şekilde belirtileceği; talep edilen dayanıklı taşınırların Taşınır Teslim Belgesi düzenlenerek kullanıma verileceği, Taşınır Teslim Belgesine dayanılarak Dayanıklı Taşınırlar Defterine gerekli kayıtlar yapılacağı; oda, büro, bölüm, geçit, salon, atölye, garaj ve servis gibi ortak kullanım alanlarına taşınırların, Dayanıklı Taşınırlar Listesi düzenlenmek ve istek yapan birim yetkilisinin veya ortak kullanım alanı sorumlusunun imzası alınmak suretiyle verileceği; tüketim malzemelerinin çıkışları için düzenlenen Taşınır İşlem Fişlerinin muhasebe birimine gönderilmeyeceği, bunun yerine, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde üç aylık dönemler itibarıyla kullanılmış tüketim malzemelerinin listesinin gönderileceği ve muhasebe yetkilisince ilgili gider hesaplarına kaydedileceği belirtilmiştir.

Yönetmelik'te ayrıca, kamu idarelerine ait taşınırların, taşınır kayıt yetkililerinin görevlerinden ayrılmalarında, yılsonlarında ve harcama yetkilisinin gerekli gördüğü durum ve zamanlarda, harcama yetkilisince, kendisinin veya görevlendireceği bir kişinin başkanlığında taşınır kayıt yetkilisinin de katılımıyla, en az üç kişiden oluşturulan sayım kurulu tarafından sayımın yapılacağı düzenlenmiştir.

Bakanlık nezdindeki fiziki denetimlerde ve Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi (KBS) Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi üzerinden yapılan incelemelerde, taşınır sicil

numarasının taşınırlar üzerinde gösterilmediği; personele verilen dayanıklı taşınırlar için Taşınır Teslim Belgesi, ortak kullanım alanlarına verilen dayanıklı taşınırlar için ise Dayanıklı Taşınırlar Listesi düzenlenmediği, dolayısıyla imza karşılığı teslimin söz konusu olmadığı; kullanılan tüketim malzemelerinin üçer aylık dönemsel tüketim çıkışlarının muhasebeleştirilmediği, bunların sonucunda da sistem üzerinde bütün taşınırların ambar kayıtlarında görülmekle birlikte fiziken depolarda bulunmadığı, dolayısıyla kaydi durumun fiili/fiziki durumla uyuşmadığı; sayım kurullarınca taşınır kayıt yetkililerinin görevlerinden ayrılmalarında ve yılsonlarında, ambar ve ortak alanlardaki taşınır sayımlarının fiilen yapılmadığı görülmüştür.

Ayrıca, başka birimlere devir suretiyle fiilen çıkışı yapılan taşınırlardan bazılarının halen devreden birimin mali kayıtlarında gözüktüğü, Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı düzenlenmek suretiyle önceki yıllarda kayıtlardan çıkartılan ve ilgili hesaplarda takibi yapılan elden çıkarılacak taşınırların fiilen/fiziken depolarda yer almadığı görülmüş, bazı dayanıklı taşınırların kayıtlara tüketim malzemesi olarak kaydedildiği sistem üzerinden tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, Bakanlık Strateji Geliştirme Başkanlığınca taşra birimlerine yazı yazılarak, konu ile ilgili gerekli bilgilendirmenin yapıldığı belirtilmiştir.

Bakanlık taşınır mallarının idaresinin sağlıklı ve doğru yapılabilmesini teminen, mevzuattaki ayrıntılı düzenlemelere riayet edilmesi, taşınırların mali ve sistemsal kayıtlarının fiziki durumla örtüşmesinin sağlanması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Bakanlığa Tahsisli Taşınmazların Muhasebeleştirilmesine ve Mali Tablolara Kaydedilmesine İlişkin İşlemlerin Tamamlanmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Bulguda belirtilen sorunların giderilmesi amacıyla Bakanlık tarafından muhtelif çalışmalar yürütülmektedir. Ancak imar düzenlemesi yapılmamış ama fiilen kullanılan veya birçok kurumun ortak kullanımında olan taşınmazlar gibi ihtilafli konular ve teknik personel yetersizliğinden kaynaklı sorunlar olması ve konunun diğer kamu kurumlarını da ilgilendirmesi vb nedenlerle çalışmaların tamamlanamadığı Bakanlıkça bildirilmiştir. 2022 yılı denetimlerinde konu daha kapsamlı şekilde ele alınmış ve Bakanlığın kullanımındaki taşınmazlara

			ilişkin olarak tespit edilen benzer hususlar bulgu konusu yapılmıştır.
Bakanlığa Tahsisli Binalar için Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Doğrudan Gider Kaydedilmesi	2021	Yerine Getirilmedi	Bakanlıkça hangi binada, hangi tür onarımlar için ne kadar harcama yapıldığının sağlıklı bir şekilde takip edilebilmesini teminen kapsamlı bir izleme sistemi oluşturulması amacıyla Yatırım Takip Sistemi ve Bina Bilgileri Modülünün güncellenmesi çalışmalarının devam ettiği ve çalışmaların 2022 yılı içinde tamamlanmasının hedeflendiği bildirilmiştir. 2022 yılı denetimlerinde aynı husus tespit edilerek bulgu konusu yapılmıştır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI İL MİLLİ
EĞİTİM MÜDÜRLÜKLERİ DÖNER SERMAYE
İŞLETMELERİ**

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	34
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	36
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	37
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	37
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	38

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde; İl Milli Eğitim Müdürlüklerine bağlı 81 adet "İl Milli Eğitim Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi" faaliyet göstermektedir. Direksiyon eğitimi dersi ile iş makineleri dersi sınavlarında görev alanlara ödenmek üzere alınan ücretlerden oluşan ve özel hesap şeklinde takip edilen Motorlu Taşıtlar Sürücü Kursu Hesabı ve benzeri hesaplar kapatılarak 29.10.2017 tarihli onayla döner sermaye hesabına dönüştürülmüş ve bu amaçla 81 ilde döner sermaye işletmesi kurulmuştur.

İl Milli Eğitim Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmeleri halen 10.07.2018 tarihli ve 1 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 318'inci maddesi kapsamında faaliyetlerini yürütmektedir. İl Milli Eğitim Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmeleri 29.05.2013 tarih ve 28661 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıtlar Sürücüleri Kursu Yönetmeliği ve Bakanlık tarafından çıkarılan Yönergeler doğrultusunda motorlu taşıtlar sürücüleri, iş makinası sürücüleri ve SRC belgesi sınavlarını yürütmektedirler. Söz konusu yönergeler şunlardır:

- Milli Eğitim Bakanlığı Sınav Yönergesi,
- Millî Eğitim Bakanlığı Özel Ulaştırma Hizmetleri Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursları Eğitim Muafiyeti, İnceleme ve Kontrol ile Sınav Yönergesi,
- İş Makineleri Sürücü Eğitim Kursları ile İlgili Yönergede Değişiklik Yapılmasına Dair Yönerge.

İl millî eğitim müdürlükleri bünyesinde bulunan döner sermaye işletmelerinin yönetimi, faaliyet alanları, bütçe işlemleri, işleyişi, sermaye kaynakları, her türlü idari ve mali işlemleri ile gelir ve giderlerine ilişkin usul ve esaslar 23 Ocak 2021'de Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri Yönetmeliği'nde düzenlenmiştir.

İl millî eğitim müdürlükleri döner sermaye işletmelerinin görevleri aşağıda sayılmıştır:

- a) Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında faaliyette bulunan kurumların sınavlarını yapmak,

b) Kayıtlı kursiyerlerin devam durumlarını incelemek ve kontrol etmek üzere görevlendirilenlere ödeme yapmak,

c) Harcırah giderleri, sınav hizmetlerinin gerçekleştirilmesi için yapılacak mal ve hizmet alımları ile sınavlarda görev alacaklara Bakanlıkça veya mahalli olarak yapılan hizmet içi eğitimlere ilişkin giderlerin ödemesini yapmak,

d) Üst yönetici onayı alınarak yapılacak her türlü araştırma, proje ve çalıştay giderleri, kursiyerlerin sınav için yatırmış oldukları ücretlerden ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda ödeme yapmak.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Milli Eğitim Bakanlığı İl Döner Sermaye İşletmeleri; Harcama yetkilisi (İl Milli Eğitim Müdürü), görevlendirilmiş gerçekleştirme görevlisi ve her ilde muhasebe hizmetlerinin yürütülmesinden ve muhasebe biriminin yönetiminden sorumlu kadrolu bir sayman vasıtasıyla faaliyetlerini sürdürmektedir.

1.3. Mali Yapı

İşletmelerin gelirleri; faaliyet alanları ile ilgili üretilen mal ve hizmet karşılığı alınan ücretlerden, merkezi sistemle yürütülen resmi ve özel sınav hizmeti bedellerinden, Karayolları Trafik Kanunu, Karayolu Taşıma Kanunu ve Özel Öğretim Kurumları Kanunu ile bu kanunlara dayalı olarak çıkartılan yönetmeliklerin hükümlerine göre Bakanlıkça ve il milli eğitim müdürlükleri tarafından yapılacak sınav hizmeti bedellerinden, faiz ve benzeri gelirlerden ve diğer gelirlerden oluşmaktadır.

İşletmelerin bütçe taslağı, faaliyet alanları çerçevesinde hazırlanacak iş programına göre, muhasebe yetkilisinin önerisi alınarak işletme müdürü tarafından hazırlanır. Bütçede öngörülen ödeneklerin yetersiz kalması veya iş programında öngörülmeleyen işlerin yapılmasının gerektiği hallerde ek bütçe yapılabilir.

İl Milli Eğitim Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmelerine tahsis edilen toplam sermaye tutarı 12.074750,25 TL'dir. Bakanlık bünyesinde 2022 yılı sonu itibariyle faaliyette bulunan toplam 81 İl döner sermaye işletmesinin konsolide edilmiş 2022 mali yılı toplam Brüt satışları 530.159.995,21 TL'dir. Döner sermaye işletmelerinin konsolide edilmiş dönem net kârı 19.575.473,98 TL'dir. 2022 yılı bilançosunun toplam aktif büyüklüğü 61.255.401,63 TL'dir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

İl millî eğitim müdürlükleri bünyesinde faaliyet gösteren döner sermaye işletmeleri, iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar bakımından 01.05.2007 tarih ve 26509 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine tabidir.

Söz konusu Yönetmelik hükümleri gereğince bu işletmelerde tekdüzen hesap planı ve muhasebe sistemi uygulanmaktadır. Bakanlık bünyesinde faaliyet gösteren döner sermaye işletmelerinde, Döner Sermaye Mali Yönetim Sistemi (DMİS) Muhasebe programı kullanılmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar’ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bunlarla birlikte Usul ve Esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılacaktır.

- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir Tablosu,
- Birleştirilmiş Veriler Defteri

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile

bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Milli Eğitim Bakanlığı İl Milli Eğitim Müdürlükleri Döner Sermaye İşletmeleri 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKİ VE
TEKNİK ÖĞRETİM OKULLARI DÖNER
SERMAYE İŞLETMELERİ**

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	40
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	43
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	43
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	43
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ	44
6.	DENETİM BULGULARI.....	44

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Mesleki ve Teknik Öğretim Okulları Döner Sermaye İşletmelerinde Mevzuat Güncellemesine İhtiyaç Bulunması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Bakanlığa bağlı mesleki ve teknik öğretim okulları, yaygın eğitim kapsamında halk eğitim merkezleri ve olgunlaşma enstitüleri, hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yürütüldüğü hizmet içi eğitim enstitüleri, engellilerin mesleki eğitimleri kapsamında özel eğitim meslek liseleri, özel eğitim iş uygulama merkezleri ve özel eğitim mesleki eğitim merkezleri bünyesinde 3423 sayılı Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Mesleki ve Teknik Öğretim Okulları Döner Sermayesi Hakkında Kanun kapsamında döner sermayeli işletmeler kurulmuştur.

Döner Sermaye İşletmelerinin iş ve işlemlerine ilişkin mevzuat aşağıda belirtilmiştir:

- Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği,
- Millî Eğitim Bakanlığı Döner Sermaye İşletmelerinde Üretimi Teşvik Primi Dağıtımı, Parça Baş Üretim, Atölye ve Tesislerin Özel Sektörle İşbirliği Yapılarak İşletilmesi Hakkında Yönetmelik,
- Döner Sermaye İşletmeleri Çalışma Yönergesi,
- Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Mesleki ve Teknik Öğretim Okulları Döner Sermayesinin İdaresine Mahsus Talimatname,
- Genelgeler.

Söz konusu döner sermayeli işletmeler öğrenci ve kursiyerlere mesleki alanlarda bilgi ve beceri kazandırmak, uygulama eğitimi ile tecrübelerini geliştirmek amacıyla her türlü hizmet ve mal üretiminde bulunmak ve onları çalışma hayatına hazırlamak görevini yerine getirmektedir. Piyasadan da faaliyet alanları ile ilgili iş almak suretiyle uygulama eğitimini desteklemektedirler.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Milli Eğitim Bakanlığı'nda;

1- Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü'ne bağlı 1.147 adet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve 36 adet Mesleki Eğitim Merkezi bünyesinde olmak üzere 1.183 adet mesleki ve teknik öğretim okulu döner sermaye işletmesi,

2- Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı 25adet Özel Eğitim Meslek Lisesi, 3 adet Özel Eğitim İş Uygulama Merkezi ve 12 adet Özel Eğitim Mesleki Eğitim Merkezi bünyesinde olmak üzere 39 adet döner sermaye işletmesi,

3- Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü'ne bağlı Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü ve Akşam Sanat Okulları bünyesinde 4 adet döner sermaye işletmesi,

4- Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'ne bağlı 149 adet Halk Eğitim Merkezi ve Akşam Sanat Okulu ve 24 adet Olgunlaşma Enstitüsü bünyesinde olmak üzere 173 adet döner sermaye işletmesi,

faaliyetlerine devam etmektedir.

Döner sermayelere ilişkin açma kapama işlemlerinde süreklilik olduğundan döner sermaye sayıları yıl içerisinde değişiklik göstermektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet yürüten döner sermayeli işletmelerde; memur statüsünde çalışan idareci, sayman, öğretmen ve memur statüsündeki personelin yanısıra İş Kanunu hükümlerine göre görev yapan işçiler ve geçici statüde çalıştırılan usta öğreticiler, staj kapsamında çalıştırılan öğrenciler gibi farklı tür ve uygulamalarda personel istihdam edilmektedir.

Genel anlamda organizasyon yapılarında görev yapan personel unvanları aşağıdaki gibidir:

- Müdür
- Teknik Müdür Yardımcısı
- Muhasebe Yetkilisi
- Alan-Dal Şefleri
- Öğretmenler ve Usta öğreticiler

1.3. Mali Yapı

İşletmelerin gelirleri; faaliyet alanları ile ilgili üretilen mal ve hizmet karşılığı alınan ücretlerden ve diğer gelirlerden oluşmaktadır.

İşletmelerin bütçe taslağı, faaliyet alanları çerçevesinde hazırlanacak iş programına

göre, muhasebe yetkilisinin önerisi alınarak işletme müdürü tarafından hazırlanır. Bütçede öngörülen ödeneklerin yetersiz kalması veya iş programında öngörülmeyen işlerin yapılmasının gerektiği hallerde ek bütçe yapılabilir.

Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Öğretim Okulları Döner Sermaye İşletmelerinin konsolide brüt gelirleri 2022 yıl sonunda 2.514.480.340,19 TL, dönem net karı ise 240.610.530,80 TL olarak gerçekleşmiştir. İşletmelere tahsis edilen toplam sermaye tutarı 92.115.983,40 TL'dir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren döner sermaye işletmeleri, iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar bakımından 01.05.2007 tarih ve 26509 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine tabidir. Söz konusu Yönetmelik hükümleri gereğince bu işletmelerde tekdüzen hesap planı ve muhasebe sistemi uygulanmaktadır. Bakanlık bünyesinde faaliyet gösteren döner sermaye işletmelerinde, Döner Sermaye Mali Yönetim Sistemi (DMİS) Muhasebe programı kullanılmaktadır

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bunlarla birlikte Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir Tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

---

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç

kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Öğretim Okulları Döner Sermaye İşletmeleri 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Mesleki ve Teknik Öğretim Okulları Döner Sermaye İşletmelerinde Mevzuat Güncellemesine İhtiyaç Bulunması

Mesleki ve teknik öğretim okulları bünyesinde kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin faaliyetlerini güncel şartlara uygun şekilde yürütebilmesi ve uygulamada karşılaşılan sorunların bertaraf edilmesi için ilgili mevzuatın güncellenmesine ihtiyaç

duyulduğu görülmüştür.

Mesleki ve teknik öğretim okulları bünyesinde faaliyet gösteren döner sermaye işletmeleri, 03.06.1938 tarihinde kabul edilen 3423 sayılı Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Mesleki ve Teknik Öğretim Okulları Döner Sermayesi Hakkında Kanun'a göre kurulmaktadır. Faaliyetlerin yürütülmesini düzenleyen diğer mevzuat ise; Millî Eğitim Bakanlığı Döner Sermaye İşletmelerinde Üretimi Teşvik Primi Dağıtımı, Parça Başı Üretim, Atölye ve Tesislerin Özel Sektörle İşbirliği Yapılarak İşletilmesi Hakkında Yönetmelik, Döner Sermaye İşletmeleri Çalışma Yönergesi, Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Mesleki ve Teknik Öğretim Okulları Döner Sermayesinin İdaresine Mahsus Talimatname ve çeşitli genelgelerden oluşmaktadır.

Bu işletmelerde öğrenci ve kursiyerler, meslekleriyle ilgili bilgileri gerçek iş üzerinde uygulamalı olarak öğrenmekte olup üretim süreçlerine ilişkin eğitim almaktadırlar. Mesleki ve teknik eğitimde; eğitim, istihdam ve üretim ilişkisini güçlendirmeye, kamu ve özel sektör ile yapılan işbirliği çerçevesinde nitelikli insan kaynağı yetiştirmeye yönelik önemli adımlar atılmaktadır. Ancak, uygulamalı eğitim sisteminin daha etkin ve verimli yürütülmesini teminen, günümüz koşullarını da dikkate alarak yukarıda zikredilen mevzuatta yeni düzenlemeler yapılmasının elzem olduğu değerlendirilmektedir.

Yerinde yapılan incelemelerde, işletmelerin üretim alan ve kabiliyetlerinin genişlediği ve ihracat yapar konuma gelen döner sermaye işletmelerinin olduğu görülmüştür. Gerek üretim faaliyetlerinin artması gerekse teknolojik gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkan ihtiyaçlara ve uygulamada yaygın olarak karşılaşılan sorunlara ilişkin tespit ve değerlendirmelere aşağıda yer verilmiştir:

- İşletmeler, hammadde temininde gerekli sermaye yeterliliği ve nakit akışını sağlamakta zorluklar yaşamakta, il döner sermayeleri ya da öğretmenevleri gibi borçlanma imkânları da bulunmamaktadır. Ayrıca alınan yüklü miktarda siparişlerde mevzuat şartları uygun olmadığından kamu kurumlarından avans talep edememektedirler. İşletmelere tahsis edilecek toplam sermaye tutarı 3423 sayılı Kanun'da belirlenmiş olup limite ulaştığından, işletmeler Bakanlıktan sermaye talebinde bulunamamaktadır.

- İşletmelerin üretim sonrası süreçlerinde belirsizlik söz konusudur. Zira üretimi yapılan makine/teçhizatlar için verilen garanti ve taahhütler sebebiyle doğabilecek yükümlülöklere, bu süreçlerde görevlendirilecek kişilere ve de oluşacak giderlerin mali sınırlarının belirlenmesine

ilişkin meri mevzuatta bir düzenleme bulunmamaktadır.

- Marka ve patent/faydalı model işlemlerinin yönetimi ile internet yoluyla uzaktan satışa ilişkin faaliyetler yürütülürken tereddüt edilen hususların bertaraf edilmesi açısından tüm işletme yönetimlerinin bilgilendirilmesi gerekmektedir.

- İhracat işlemlerine ilişkin vergisel konular ile sevk ve müşavirlik masrafları gibi parasal alanlarda, istisna ve teşviklere ilişkin izlenecek yöntemlerde mevzuata dayalı işlemler yapabilmek ve uygulamadaki bilgi eksikliğini gidermek amacıyla düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır.

- İşletmeler tarafından üretilmeyen bilgisayar, yazıcı vb. ürünlerin piyasadan temin edilerek satışının yapıldığı görülmektedir. Öğrencilerin beceri eğitimi almalarına herhangi bir katkısı olmayan üretim dışı faaliyetlerin kontrol altına alınmasını sağlayacak düzenlemelere gereksinim duyulmaktadır.

Bu kapsamda, işletme uygulamalarındaki farklılık ve aksaklıkların giderilerek verimin artırılması amacıyla bu işletmelerin; çalıştırılması, sermaye kaynakları, faaliyet alanları, üretilen mal ve hizmetlerin değerlendirilmesi, idari, mali, muhasebe, denetim ve diğer hususlarla ilgili esas ve usullerinin gözden geçirilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; mevzuat değişikliği ihtiyaçlarının tespit edilmesi için gerekli çalışmaların başlatıldığı, bu amaçla Bakanlığın ilgili birimleri ve döner sermaye işletmesi bulunan okul müdürlüklerinin katılımıyla bir çalıştay düzenlendiği ve işletmeler tarafından üretilmeyen ürünlerin piyasadan temin edilerek satışının yapılmaması hususunda ise döner sermaye işletmesi bulunan kurum yöneticilerinin yazı ile bilgilendirildiği ifade edilmiştir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, döner sermaye işletmelerinin kuruluş kanununun günümüz ihtiyaçlarına istenilen düzeyde cevap vermesini ve mevzuatta yer verilmeyip faaliyet alanına dahil olmuş konularda yapılan iş ve işlemlerin hukuki anlamda güvence ve disiplin altına alınmasını sağlayacak düzenlemelerin yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETMENEVİ
VE AKŞAM SANAT OKULLARI**

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	49
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	51
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	51
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	51
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	52

KISALTMALAR

TSE: Türk Standardları Enstitüsü

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Öğretmenevi ve Akşam Sanat Okullarının faaliyet alanı ve görevleri Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenevi ve Akşam Sanat Okulları Uygulama Yönetmeliği'nde düzenlenmiştir. Bu kurumlar aynı zamanda Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından her yıl yayımlanan Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ hükümlerine; mal ve hizmet alımları ile yapım ve onarımlarında 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve ilgili diğer düzenlemelere; konaklama ünitesi dışında kalan tüm hizmet ünitelerinin maliyet unsurları, hizmet kalitesi ve ekonomik olmak ölçütleri göz önünde bulundurularak kiraya verilmesinde ise 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve ilgili diğer düzenlemelere tabidir.

Öğretmenevi ve Akşam Sanat Okullarının kuruluş amacı; misafirlerinin öncelikle konaklama ihtiyacı ile birlikte yiyecek, içecek, toplantı, organizasyon ve diğer sosyal, kültürel ihtiyaçlarını karşılamak, mevzuatı çerçevesinde mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları ile yükseköğretim kurumları öğrencilerinin mesleki eğitim ve staj çalışması yapmalarına ve çırak öğrencilerin beceri eğitimine imkân sağlamaktır.

Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı 550 adet Öğretmenevi ve Akşam Sanat Okulu Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde Sosyal Tesisler ve İşletmeler Daire Başkanlığı'na bağlı olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Kurumların yapısı ve işleyişi, Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenevi ve Akşam Sanat Okulları Yönetmeliği'nde düzenlenmiştir. Kurum yöneticisi olan müdürler, harcama yetkilisi olarak kurumun idari, mali ve diğer iş ve işlemlerini; mevzuat hükümleri, çalışma programları, bütçe esasları ve Türk millî eğitiminin amaç ve ilkelerine uygun biçimde yürütmekten sorumludur. Bu görevlerin ifasına yardımcı olmak üzere kurum büyüklüğüne göre değişmekle birlikte kurumlarda en az bir müdür yardımcısı görev yapmaktadır. Hizmetler bu yöneticilere bağlı olarak çalışan memur, işçi ve stajyer öğrenciler tarafından yürütülmektedir.

2022 yıl sonu itibariyle Öğretmenevi ve Akşam Sanat Okullarında 548 müdür, 725 müdür yardımcısı, 428 memur, 2.421'i belirsiz süreli ve 2.362'si hizmet alımı olmak üzere toplam 4.783 işçi görev yapmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Öğretmenevi ve Akşam Sanat Okullarının 2022 yılsonu itibariyle toplam oda kapasitesi 12.763, toplam yatak kapasitesi 26.580, yıllık toplam konaklama kapasitesi ise 9.568.800 kişidir.

2022 yılında 1.597.586 Milli Eğitim Bakanlığı personeli, 1.960.811 diğer kamu kurumu personeli ve 1.625.675 sivil olmak üzere toplam 5.184.072 kişiye konaklama hizmeti verilmiştir. Gerçekleşen doluluk oranı ise ortalama %54 düzeyindedir.

MEBBİS Öğretmenevi Faaliyet Modülü üzerinden alınan konsolide gelir tablosu verilerine göre, Öğretmenevi ve Akşam Sanat Okullarının 2022 mali yılı toplam net geliri (Net Satışlar) 1.956.670.745,00 TL, toplam net kâr ise 191.654.891,00 TL olarak gerçekleşmiştir. Mevcut 550 öğretmenevi ve akşam sanat okulundan 500'ü kâr, 50'si zarar etmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Öğretmenevi ve akşam sanat okulları, Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenevi ve Akşam Sanat Okulları Yönetmeliği çerçevesinde muhasebe ve mali işlemlerini yürütmektedir. Öğretmenevi ve akşam sanat okulları tekdüzen muhasebe sistemi ve kendilerine özgü özel hesap planına tabi olmakla birlikte, Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Usul ve Esaslar'ın hesapların konsolide edilmesine ilişkin hükümlerine de tabidir. Söz konusu Usul ve Esaslara göre, her biri ayrı bir raporlama birimi olan sosyal tesislerin mali raporlarının (bilanço, gelir tablosu ve işletme hesabı özeti) faaliyet döneminin bitimini takip eden bir ay içerisinde bağlı olunan kamu kurum ve kuruluşunun merkez birimine gönderilerek konsolide edilmesi ve konsolide edilen mali tabloların Mart ayı sonuna kadar Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilmesi gerekmektedir.

Ancak Milli Eğitim Bakanlığında öğretmenevi ve akşam sanat okullarının konaklama, rezervasyon ve giriş çıkış işlemlerinin takip edilmesi için kullanılan MEBBİS (Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri) kapsamındaki Öğretmenevleri Faaliyet Modülünden, sistem henüz tamamlanamamış olduğundan konsolide bilanço üretilmemekte, sadece konsolide gelir tablosu alınabilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar

denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Yevmiye defteri,
- Envanter Defteri,
- Gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tablolarından sadece (konsolide) gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenevi ve Akşam Sanat Okulları 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>